

Bestuursdienst

Afdeling **Concern Financiën**
Onderwerp **Reactie college op rapport van bevindingen
gemeenterekening 2010 van Ernst & Young**

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

E-mailadres
nico.werkman@groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 80 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk **BD 11.2626552**

Datum **26 MEI 2011** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

De accountant heeft de controle uitgevoerd op de jaarrekening 2010. Over de uitkomsten van deze controle wordt u geïnformeerd in het rapport '*Gemeente Groningen Uitkomsten Controle jaarrekening 2010, verslag van bevindingen voor de Raad*' zoals dat door Ernst & Young is opgesteld. Met deze brief reageren wij op deze bevindingen van de accountant.

De accountant verstrekt een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening 2010 voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. In de controleverklaring maakt de accountant gebruik van de mogelijkheid aandacht te vragen voor een specifiek onderdeel van de jaarrekening, namelijk de waardering van de voorraden en de garantie inzake de geldlening aan GEMM C.V. (Meerstad).

Uiteraard zijn wij tevreden met de goedkeurende verklaring van de accountant, vooral ook met de conclusie dat het rechtmatigheidsbeheer voldoende verankerd is in onze organisatie.

Hieronder gaan wij in op de top 3 van de bestuurlijke aandachtspunten van de accountant, de belangrijkste uitkomsten van de controle en de adviezen die de accountant hierover doet.

Risicoprofiel

Gelet op stagnerende verkopen in het grondbedrijf, de toenemende rentelasten, risico's in Meerstad, een aantal grote projecten dat gepland is en de omvangrijke bezuinigingen neemt het risicoprofiel van de gemeente toe en staat het weerstandsvermogen onder druk. De controle 2010 van de accountant heeft in het teken gestaan van de waardering van de voorraden (gronden) en Meerstad, omdat door de recessie de risico's hier aanzienlijk toenemen.

Met de lopende bezuinigingen en de risico's in de bedrijfsvoering zoals de accountant die benoemd heeft bij de interim-controle 2010 neemt naar inschatting

van de accountant het risicoprofiel van de gemeente en de druk op de financiële positie toe.

Het beeld van de accountant van de risico's met betrekking tot voorraden (gronden) en Meerstad wordt door ons gedeeld. Mede daarom hebben wij in de jaarrekening een voorziening getroffen voor het risico op de garantie van Meerstad van 35 miljoen euro om de materiële onzekerheden op dit onderdeel weg te nemen. Bij de totstandkoming van de herziening van de grondexploitatie Meerstad in 2011 actualiseren wij het risico. Op basis daarvan bepalen we welke aanvullende maatregelen nodig zijn. Dit kan betekenen dat er extra middelen beschikbaar gesteld zullen moeten worden.

Voor de waardering van de niet in exploitatie genomen gronden nemen wij het advies van de accountant over om de waardering jaarlijks te beoordelen. Aan de hand van deze beoordeling kan worden bepaald of een eventuele extra afwaardering noodzakelijk is, in aanvulling op de afwaardering van 24,5 miljoen euro die in 2010 is gedaan. Hierover is uw raad geïnformeerd bij brief van 18 oktober 2010.

Voor het nader beoordelen van de lopende grondexploitaties zoals Westpoort en Europapark blijven wij van mening dat de periodieke herziening van de door uw raad vastgestelde grondexploitatie de beste methode is. Voor de sleutelprojecten gebeurt ook dit in ieder geval jaarlijks, conform de afspraken zoals vastgelegd in de notitie '*De gemeenteraad aan het stuur; sturing en verantwoording van projecten*'. Met deze periodieke herzieningen wordt vastgesteld wat de actuele ontwikkeling van de betreffende grondexploitatie is, of bijstelling in het plan noodzakelijk is en in het uiterste geval zou hierbij ook besloten moeten worden om een eventueel verlies af te boeken.

Met name door de verliesvoorziening van Meerstad en het afboeken van de waardering van de niet in exploitatie genomen gronden (niegg), gezamenlijk een bedrag van 59,5 miljoen euro, is het weerstandsvermogen aanzienlijk gedaald van 'onvoldoende' naar 'ruim onvoldoende'. In de aanbiedingsbrief bij de jaarrekening hebben wij aangegeven dat het weerstandsvermogen weer op voldoende niveau moet worden gebracht. In de Voorjaarsbrief geven wij aan hoe we dit willen realiseren.

Daarbij zullen wij het advies van de accountant betrekken om voor de begroting 2012 opnieuw een uitgebreide inschatting te maken van de risico's en het weerstandvermogen op de langere termijn. Hierbij zal de methodiek worden gevolgd zoals deze onlangs aan uw raad is voorgelegd. Naast een goed inzicht in het totaal van de risico's wordt ook per onderdeel een nauwkeurige inschatting gemaakt. De control op de grondexploitatie, grote projecten en Meerstad zullen wij zo met de grootste zorg blijven uitvoeren, in overeenstemming met het advies van de accountant.

Bedrijfsvoering

De accountant constateert dat de gemeente Groningen veel plannen heeft voor de verbetering van de bedrijfsvoering. Daarbij wordt in het verlengde van de interim-

controle 2010 aangegeven dat de druk op de bedrijfsvoeringsorganisatie hoog is en dat door de veelheid van projecten de risico's zullen toenemen.

Met onze brief van 25 februari 2011 hebben wij uw raad geïnformeerd over de prioriteiten die wij zien voor 2011. Daarbij hebben wij ook aangegeven voor welke activiteiten wij in 2011 een pas op de plaats maken. Hiermee denken wij de risico's voor onze bedrijfsvoering hanteerbaar te hebben gemaakt, maar zullen de door de accountant uit te voeren follow-up met aandacht volgen.

Invoering DaFinci en PIJOFACH

De invoering van DaFinci en de concentratie van PIJOFACH-taken raken de basis van de bedrijfsvoering en zou volgens de accountant vanuit het oogpunt van bedrijfsvoering één van de belangrijkste bestuurlijke aandachtspunten moeten zijn.

Voor de invoering van DaFinci geldt dat wij rond het raadsvoorstel over de verlenging van de implementatietermijn en extra financiële middelen uitvoerig met uw raad hebben gesproken over dit project. Voor PIJOFACH geldt dat wij inmiddels een besluit hebben genomen over een eerste inrichtingsnota. Zodra de uitwerking daarvan verder gevorderd is, zullen wij dit aan uw raad voorleggen. In het concentreren van deze taken zien wij een goede kans om onze middelenfuncties beter te organiseren en daarnaast een belangrijke bezuiniging te realiseren.

Overige onderwerpen

Naast de hierboven beschreven top drie zoals die door de accountant is opgesteld, willen wij nog kort reageren op de volgende onderwerpen.

Begrotingsoverschrijdingen

In de notitie 'De gemeenteraad aan het stuur; sturing en verantwoording van projecten' zijn afspraken vastgelegd over kredieten en de bewaking daarvan. Deze afspraken hebben wij vastgelegd in de Financiële Verordening die in maart door uw raad is vastgesteld. Voor de overschrijding van investeringskredieten hanteert de gemeente Groningen daarmee een strenger regime dan voor begrotingsoverschrijdingen strikt genomen hoeft volgens de wettelijke verslaggevingsregels. Voor de overschrijding van in totaal zeven investeringskredieten hebben wij in uw raadsvergadering van 27 april 2011 een aanvullend kredietvoorstel gedaan om daarmee de overschrijding op te heffen. Omdat dit een aanzienlijk lager aantal is dan in 2009, concluderen wij dat de kredietbewaking beter functioneert en op een aanvaardbaar niveau is gebracht.

Voorspelbaarheid resultaat

Ten opzichte van de laatste prognoses uit de voortgangsrapportage III - 2010 bedraagt de afwijking van het resultaat ongeveer 7,8 miljoen euro, gecorrigeerd voor de extra last door de vorming van de voorziening Meerstad. Het verschil tussen de prognose en de jaarrekening is volgens de accountant relatief gering en ligt in lijn met het voorgaande jaar. Daarmee komen we voor het tweede jaar uit op een afwijking van ongeveer 3%, hetgeen een sterke verbetering is ten opzichte van de jaren daarvoor. Gelet op de financiële omstandigheden van de gemeente zullen wij wel het advies van de accountant overnemen om ook in 2011 concernsturing en

control op de voortgangsrapportages uit te blijven voeren. Ondanks de relatief kleine verschillen hechten wij grote waarde aan een goede voorspelling van het financiële resultaat over 2011.

Algemene Bedrijfsreserve Milieudienst

Door de accountant wordt aangegeven dat door uw raad goedgekeurde onttrekkingen aan de algemene reserve Milieudienst in strijd zijn met het besluit over de minimumomvang van deze reserve. Wij hebben hierbij het standpunt dat de Algemene Egalisatie Reserve (AER) geldt als achtervang voor de dienstegalisatiereserves zoals de bedrijfsreserve van de Milieudienst en dat er dus geen probleem ontstaat in de omvang van de bedrijfsreserve. Omdat de accountant daarnaast ook nog een overschrijding van het maximumniveau van de reserve afvalstoffenheffing constateert, zullen wij in voorstellen over toevoegingen en onttrekkingen wel expliciet aandacht gaan besteden aan dit aspect.

Negatieve reserves

In de jaarrekening zijn twee reserves opgenomen die ultimo 2010 een negatieve stand hebben bereikt, te weten de reserve verkiezingen en de egalisatiereserve OCSW. Op grond van verslaggevingsregels zijn negatieve reserves echter niet toegestaan en worden daarom door de accountant als onrechtmatig en als financiële fout aangemerkt. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening hebben wij een bestemmingsvoorstel gedaan om deze reserves weer tot nul aan te vullen, waarmee de geconstateerde tekortkomingen met ingang van 2011 zijn opgeheven.

Tenzij-formulieren

Het gemeentelijk inkoopbeleid voorziet in de mogelijkheid om af te wijken van aanbestedingsregels door middel van een tenzij-formulier. Hierop is in 2010 door ons een audit uitgevoerd op de wijze waarop deze tenzij-formulieren worden gebruikt. Gelet op de uitkomsten van deze door ons uitgevoerde audit adviseert de accountant ons om het inkoopbeleid nader te beoordelen in het kader van de tenzij-procedures. Wij zullen dit uitvoeren.

Parkeerbedrijf

Ook de accountant constateert een stijgend verlies en een toename van de risico's bij het parkeerbedrijf. Zoals bij u bekend, hebben wij begin dit jaar opdracht gegeven tot een nader onderzoek naar de resultaten en risico's van het parkeerbedrijf. Over de uitkomsten hiervan zullen wij uw raad in 2011 nader informeren, in ieder geval voor het behandelen van de begroting 2012.

Samenwerking DAL-gemeenten

Met ingang van 2012 gaat de gemeente Groningen de belastingheffing en -inning verzorgen voor de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum. De accountant geeft aan dat een aantal onderwerpen expliciet verwerkt zou moeten worden in de dienstverleningsovereenkomst met deze gemeenten. Daarbij gaat het onder andere om informatievoorziening, interne beheersing, functiescheiding en de wijze van verantwoording in de jaarrekening. Wij zullen dit advies uitvoeren.

Tot slot

Wij hopen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben over onze reactie op de bevindingen en aanbevelingen van de accountant bij de jaarrekening 2010.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys